

Državni izpitni center

M 2 3 1 1 0 3 1 4

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 2 ====

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 29. maj 2023

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 2

Razčlemba izhodiščnega besedila

Splošna navodila

Polovičnih točk ni.

Kandidat dobi točko za jezik samo, če so vsi odgovori v nalogi **vsebinsko** in **jezikovno** pravilni. Vsebinsko napačen in jezikovno napačen in jezikovno pravilen odgovor je 0 točk. Če točkovanje v posamezni nalogi ni posebej razčlenjeno (1 + 1 ...), velja pravilo »vse ali nič«. Neupoštevanje navodil (npr. obkrožitve večjega števila odgovorov od predpisanega) se točkuje z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ intervju ♦ Tomom Korošcem ♦ bralcem (spletnega) časopisa Delo/bralcem Dela/bralcem (spletne strani) https://www.delo.si/novice ♦ 8/osem 		1 točka za 2 jezikovno pravilni rešitvi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
2.	3	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tomo Korošec je na podlagi <u>tujega</u> (strokovnega) izraza tvoril <u>slovenski/domaći</u> (strokovni) izraz <u>cimetaš</u>, s čimer je pokazal, da se lahko vse pove tudi v slovenščini./Tomo Korošec je ob neki srečal ribiča, ki je namesto <u>tuje</u> (strokovne) besedne zveze uporabil <u>slovensko/domaćo</u> (strokovno) besedo <u>cimetaš</u>, torej lahko vse stvari povemo v slovenščini. 		2 točki za pojasnilo naslova + 1 točka za jezikovno pravilnost večstavčne povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
3.	3	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tomo Korošec je zagovornik praške strukturalne šole, saj zagovarja veljavno knjižno normo, npr. Rimskotopličan/iz Puconcev, v ustreznih okoliščinah sporazumevanja pa dopušča tudi <u>pokrajinsko</u> rabo/živo jezikovno rabo, npr. <u>Topličan/iz Puconec</u>. 		2 točki za utemeljitev z zgledom, 1 točka za utemeljitev brez zgloda + 1 točka za jezikovno pravilnost večstavčne povedi.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
4.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Laščan ◆ Pražani ◆ praških ◆ ljubljski 		1 točka za dva pravopisno ustrezna zapisa.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
5.1.	1	◆ 2		
5.2.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ slogovno zaznamovana ◆ ekspr. 		1 + 1
5.3.	1	◆ v terminološkem gnezdu		
5.4.	1	◆ B		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
6.1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ naredi kot bog po svoji podobi ◆ narediti takega, kakršnega bi želel sam (Jakac)/narediti sebi (Jakcu) podobnega/narediti dobrega/kakovostnega/odličnega slikarja (kakršen je sam /Jakac/) 	<i>Neustrezna rešitev:</i> <ul style="list-style-type: none"> ◆ slikarja, podobnega bogu 	1 točka za pravilno podčrtavo + 1 točka za ustrezno razlago pomena.
6.2.	1	◆ nisem hudiču repa izdri		
6.3.	2	◆ živosti, avtentičnosti		1 + 1
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
7.	2	<ul style="list-style-type: none"> ◆ 7 ◆ 4 ◆ 5 ◆ 2 ◆ 3 		3, 4 pravilne rešitve 1 točka, 5 pravih rešitev 2 točki.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
8.1.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ B ♦ Č 		1 + 1
8.2.	1	♦ C		
8.3.	2	<p><i>Po smislu, npr.: ena od pretvorb v odvisnik:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Vejica, ki je postavljena levo ali desno, narekuje stavčno intonacijo./Stavčno intonacijo narekuje vejica, ki je postavljena levo ali desno. ♦ Medtem ko/Ko je čakal na študijski dopust, je nadaljeval z delom pri slovarju. ♦ prilastkov/časovni 	<p><i>Neustrezna rešitev:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je čakal na študijski dopust, je nadaljeval z delom pri slovarju. 	1 točka za pravilno pretvorbo v ustreznih odvisnik + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
	1			1 točka, če je polstavek pretvorjen v ustreznih odvisnik.
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
9.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ jezikoslov^{ec} ♦ polstav^{ek} 		1 + 1 (Vsaka napačna rešitev izniči eno pravilno, do 0 točk.)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
10.	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ NE ♦ širok ♦ dolg ♦ DA ♦ NE 		Dva pravilna odgovora 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
11.1.	2	Zaimsek ♦ Nekaj/neki Predlog ♦ v/ob Veznik ♦ če/ker		1 točka za dve v celoti pravilno rešeni vrstici, 2 točki za tri v celoti pravilno rešene vrstice.
11.2.	1	♦ bržkone/bržčas/verjetno/najverjetneje	♦ <i>Neustrezna rešitev:</i> morda/gotovo/pa/mogoče/morebiti	
11.3.	2	<i>Po smislu, npr.:</i> ♦ Tudi ona razstavlja v galeriji./Čopič ji je bil položen v zibelko./O njej smo že veliko brali./Zanjo vedo vsi./Njene slike so razstavljene v galeriji.		1 točka za ustrezen naveznik + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
12.	4	Izpisani glagol Izpostavil bi sem se izpopolnjeval išče bi prevladalo	Glagolski vid ♦ dovršni/dov. ♦ nedovršni/nedov. ♦ nedovršni/nedov. ♦ dovršni/dov. ♦ bi prevladovalo	1 točka za dve pravilni rešitvi.
			♦ najde/preišče/razišče ...	

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
13.1.	4	♦ Nikoli ni nihče misli, da bo njegov predlog obveljal/da bodo njegovi predlogi obveljali. ♦ Vrata na FDV so mi bila odprta, moj predlog/ moje predloge glede jezika so namreč sprejeli.		1 + 1 točka za pravilno pretvorbo v sopomensko besedno zvezo. 1 + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.
13.2.	2	♦ osebka ♦ predmeta		1 + 1
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila																				
14.1.	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Številne generacije <u>novinarjev</u> se <u>ga</u> najbolj spominjajo // po vejici. // 		1 točka za vsak v celoti pravilno podčrtan stavčni člen.																				
14.2.	2	♦ Poudarjal je najboljše lastnosti novinarjev./Na tekmovanju je bil najboljši.		1 točka za pravilno tvorbo pridevnika + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi.																				
Skupaj	7																							
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila																				
15.	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ predmetni (odvisnik), predmetni (odvisnik) ♦ protivno (privedje), ločno (privedje), vezalno (privedje) 		1 + 1																				
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila																				
16.	3	<p><i>Po smislu, npr.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Če hočemo koga prizadeti, lahko to naredimo z ironijo, ki boli, a zahteva napor. 		2 točki za poved, ki ustreza napisani S-strukturi + 1 točka za jezikovno pravilnost povedi (če je napisana S-struktura ustrežna).																				
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila																				
17.	6	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Tvorjenka</td> <td style="width: 25%;">Skladenjska podstava</td> <td style="width: 25%;">Vrsta tvorjenke</td> <td style="width: 25%;"></td> </tr> <tr> <td>soavtor</td> <td>♦ skupni avtor</td> <td>♦ sestavljena</td> <td></td> </tr> <tr> <td>navsezadnje</td> <td>♦ na vse zadnje</td> <td>♦ sklop</td> <td></td> </tr> <tr> <td>slovaropisje</td> <td>♦ to, da se piše slovar</td> <td>♦ zloženka</td> <td></td> </tr> <tr> <td>imenovati</td> <td>♦ dati ime</td> <td>♦ izpeljanka</td> <td></td> </tr> </table>	Tvorjenka	Skladenjska podstava	Vrsta tvorjenke		soavtor	♦ skupni avtor	♦ sestavljena		navsezadnje	♦ na vse zadnje	♦ sklop		slovaropisje	♦ to, da se piše slovar	♦ zloženka		imenovati	♦ dati ime	♦ izpeljanka			1 točka za 2 pravilno podčrtani skladenjski podstavi. 1 + 1 + 1 + 1 za pravilno določeno vrsto tvorjenke.
Tvorjenka	Skladenjska podstava	Vrsta tvorjenke																						
soavtor	♦ skupni avtor	♦ sestavljena																						
navsezadnje	♦ na vse zadnje	♦ sklop																						
slovaropisje	♦ to, da se piše slovar	♦ zloženka																						
imenovati	♦ dati ime	♦ izpeljanka																						

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
18.	2	<p>Po smislu, npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Ali je Tomo Korošec delal pri SSKJ? ◆ S čim se je ukvarjal Tomo Korošec? 		1 + 1 točka za jezikovno pravilno tvorbo enostavčne povedi z rastočo oz. s padajočo intonacijo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljive/delno pravilne/ neustrezne rešitve	Dodatna navodila
19.	5	<p>◆ Rodil se je v Laškem. Diplomiral je iz slovenskega jezika [S] književnostjo. Po diplom[] je študiral v Pragi. 1964. leta se je zaposlil kot asistent na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramoviša ZRC SAZU[] kjer je delal pri Slovarju slovenskega knjižnega jezika. Doktoriral je leta 1976 in od takrat na [F]akulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani predaval novinarstvo. Ukvarjal se je z besediloslovjem in s stilistiko slovenskega poročevalstva, je avtor in soavtor različnih slovarjev in učbenikov za slovenski jezik. Mnogi se ga spominjajo po kratkih televizijskih oddajah [P]et minut za boljši jezik. Tovrstne oddaje skušajo prispevati k višji stopnji jezikovne kulture. Pravi, da je [najlepše] trenutke preživel ob rekah na ribolovu. Je tudi soavtor knjige, ki govori o muharjenju, pred [dvema letoma] pa je izšel njegov slovar ribištva. Oba s [hčerjo] sta strastna slikarja.</p>		1 točka za dva pravilna popravka. (Vsak jezikovno napačen popravek izniči pravilnega, do 0 točk.)

Naloga
20.**Primer besedila****Vloga novinarjev v sodobni družbi**

V današnji družbi so mediji nepogrešljivi. Njihovi najpomembnejši nalogi sta objektivno poročanje ter obveščanje ljudi o aktualnem dogajanju doma in po svetu. Dogajanje razlagajo in komentirajo, nas osveščajo in izobražujejo ter tako vplivajo na oblikovanje naših stališč in vrednot.

Prav zato se s Tomom Korošcem, ki zagovarja, da se v medijih ne bi smelo zmerjati in žaliti, strinjam. Mediji bi namreč morali biti merilo tega, kaj se spodobi in kaj ne, prizadevati bi si morali za visoko raven sporočanja.

Seveda pa je od vrste besedila, ki jo novinarji tvorijo, odvisno, ali bo njihovo besedilo subjektivno ali objektivno. V komentarjih, kolumnah, reportažah ... pričakujemo, da novinarji izražajo svoj pogled na temo in razkrivajo osebno stališče. V novicah, člankih, poročilih ... pa morajo poročati objektivno, saj ima javnost pravico do nepristranskega informiranja.

Naloga nas, naslovnikov, pa je, da smo kritični do sprejemanja informacij, ki nam jih mediji posredujejo.

Petra/Peter Novak

Naloga	Točke	Merila	Dodatna navodila
20.			
Zgradba	1	♦ naslov in podpis	
	1	♦ členjenost besedila	
Skupaj	2		
Vsebina	do 2	♦ predstavitev vloge medijev v današnji družbi	
	do 2	♦ opredelitev do Koroščevega mnenja o vlogi medijev oz. o vlogi novinarjev pri poročanju v medijih	
	do 3	♦ izraženo mnenje o javnem izražanju stališča novinarjev o temah, o katerih pišejo, in utemeljitev mnenja	
Skupaj	7		
Slogovna ustreznost	do 3	♦ npr. jedrnatost (ločitev bistvenega od nebitvenega), ustreznost (zborni jezik, slogovno nezaznamovano besedišče), koherenca (jasno izražanje logičnih razmerij, ustreznost pomenska povezanost povedi), kohezija (uporaba ustreznih besed za izražanje ponovljenega podatka ...), ustreznost raba glagolskega časa	Za vsako sestavino uradnega besedila odštejemo 1 točko do 0 točk. Če besedilo ne dosega 50 besed, slogovno ustreznost točkujemo z do 1 točko. Za vsako <u>vrsto napak</u> odštejemo 1 točko, do 0 točk.
	3		
Skupaj	do 5		Če besedilo ne dosega 50 besed, jezikovno pravilnost točkujemo z do 2 točkama. Za <u>dve napaki</u> odštejemo 1 točko, do 0 točk.
Skupaj	5		
Skupaj	17		

Skupno število točk izpitne pole 2: 90